

MOSTY

Wydaje Ha szomer Haczir w Polsce Wychodzi trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, Czwartek, 15 kwietnia 1948 r.

Nr 45 (167)

UWAGA CZYTELNICY!

Następny numer „Mostów” poświęcony 5-ej rocznicy powstania w getcie warszawskim ukaże się w znacznie powiększonej objętości, z końcem bieżącego tygodnia.

REDAKCJA.

NA FALE DNIA

W przeddzień wielkich uroczystości

Zaledwie kilka dni dzieli nas od wielkich uroczystości, poświęconych piątej rocznicy bohaterskiego powstania w getcie warszawskim. Liczny udział przedstawicieli ośrodków żydowskich z całego świata oraz intensywne przygotowania społeczeństwa żydowskiego w Polsce odzwierciedlają głęboką ucałkę całego żydostwa — związanego ciałem i krwią z epopeją największego powstania żydowskiego ostatnich wieków.

Tegoroczne uroczystości dni kwietniowych nabierają szczególnego znaczenia.

Na miejscu, gdzie zostały dokonane największe w dziejach ludzkości zbrodnie hitlerizmu i faszystwu stanie symboliczny pomnik, majestatem swym wznoszący do wieleńia w życie idei, w imię których walczili i zginęli bohaterscy synowie narodu żydowskiego.

Wielka idea, która natchnęła siłą powstańców żydowskich — przyswiciac i będzie przyswiciac wszystkim miłującym pokój i wolność w całym świecie.

Ich walka stanowić będzie przestrożę dla niedobitków faszystwu, które będą usiłowały powtórzyć zbrodnie hitlerowskie. Nie do dobityki te podziela los swych poprzedników, których granit przeznaczony na budowę pomnika zwycięstwa Hitlera — zdobyć będzie obecnie pomnik Bojowników Getta.

Idea zbrojnego oporu przeciwko hitlerowskiemu faszystwu i walki o honor i wolność narodu żydowskiego, za którą polegali powstańcy getta warszawskiego znalazła kontynuatorów po dzień dzisiejszy.

Wbrew nadziejom poległych bojowników, którzy w dniach zwycięskiego pochodu radzieckich armii spod Stalingradu wierzyli w ostateczne zwycięstwo postępu nad siłami faszystwu — ludzkość nie znalazła zupełnego spokoju.

Piąta rocznica powstania w getcie warszawskim zbiega się z okresem ciężkiej walki jiszuwu — awangardy narodu żydowskiego i sił postępu na Bliskim Wschodzie.

Okres uroczystości bardziej niż poprzednie wymaga od nas gotowości do obrony wolności i suwerenności narodów przed zakusami imperializmu.

Niechaj wiedzą imperialiści wszelkich maści, że nie uda się zamknąć żydostwa w murach nowych gett!!

Uroczystości warszawskie winny się stać wielką manifestacją żydostwa całego świata. Ramię przy ramieniu ocaleli Żydzi polscy, przedstawiciele walczącego jiszuwu, kombatanoci, pisarze, robotnicy i artyści z wielu ośrodków żydowskich — będą ślubowali realizować ideę wolności i wyzwolenia narodu żydowskiego i całej ludzkości.

Chyląc czoła przed pomnikami Bojowników Getta Warszawskiego wspomnijmy również bojowników Hagany, poległych w walkach z reakcją międzynarodową o wolność narodu żydowskiego, o samodzielne państwo żydowskie.

Wspólna księga obejmuje milionowe ofiary martyrologii narodu żydowskiego i tyśięcne ofiary jiszuwu.

Na barykadach getta Makabeusze XX wieku bili się o godność narodu żydowskiego.

EREC ISRAEL-

PAŃSTWO ŻYDOWSKIE UTWORZONE Likwidacja władzy mandatowej na obszarze państwa żydowskiego

JEROZOLIMA. Agencja Żydowska opublikowała dziś oficjalnie wiadomość o formalnym ukonstytuowaniu się rządu żydowskiego, składającego się z 13 członków, to jest premiera i 12 ministrów.

Rzecznik Agencji Żydowskiej stwierdził, że rząd rozpocznie wykonywanie swych funkcji w dniu 16 maja, to jest z chwilą, gdy brytyjska władza mandatowa przestanie działać.

Teki ministerialne są następujące: sprawy zagraniczne, obrona, sprawy wewnętrzne, finanse, imigracja, handel i przemysł, praca, rolnictwo i rybołówstwo, roboty publiczne i komunikacja, sprawiedliwość, oświata, zdrowie i opieka społeczna.

Podano również do wiadomości, że ustanowiony został narodowy system kontroli żywności dla Palestyny żydowskiej.

NOWY JORK. Korespondent „Associated Press” donosi z Palestyny, że rząd żydowski objął już faktycznie zwierzchnią władzę w przydzielonej Żydom części Palestyny. Na terenach żydowskich nie uznaje się od wtorku urzędowych dokumentów brytyjskich. Dziennikarze zagraniczni zaopatrzyli się w przepustki wydane przez Agencję Żydowską.

Rzecznik Agencji Żydowskiej oświadczył, że państwo żydowskie otrzyma nazwę „EREC ISRAEL”. W skład rządu wejdzie 12 ministrów. Władze żydowskie ustanowiły urząd cenzuralny, który kontroluje wiadomości i fotografie, przesyłane za granicę.

Hagana walczy o szlaki komunikacyjne

JEROZOLIMA. Bitwa o linie komunikacyjne staje się coraz rozleglejsza. Oddziały Hagany dążą do przerwania ruchu na drogach, łączących poszczególne ośrodki arabskie.

Ostatnio oddziały te zniszczyły jeden z ważnych mostów, ażeby sparaliżować transporty arabskie między górami Samarii a Jaffą. Dom arabski na drodze między Jerozolimą a Ramallah został wysadzony w powietrze. Z drugiej strony Arabowie zahamowali działalność transjordańskiego towarzystwa komunikacji samochodowej, które obsługiwało trasę Amman — Jerozolima.

Ze źródeł żydowskich donoszą, że oddziały arabskie, które atakowały kolonię żydowską Miszmar Haemek znajdują się w pełnym odwrocie i że siły żydowskie posuwają się w kierunku wielkiej wioski arabskiej Jenin.

JEROZOLIMA. Konwój żydowski, złożony z 10 pojazdów zdążający do Hebrajskiego Uniwersytetu i szpitala Hadassa na górze Scopus w Jerozolimie, został zaatakowany we wtorek przez Arabów. Pojazd, jadący na czele konwoju, najechał na mine i wyleciał w powietrze, 2 inne zostały unieruchomione ogniem Arabów, a pozostałych 7 wycofało się do Jerozolimy.

Na polach Kfar-Ecjon, Jechiam i Miszmar Haemek potomkowie Bar Kochby walczą o wolność i przyszłość narodu żydowskiego w jego własnej ojczyźnie.

Czcząc pamięć poległych za honor i ojczyznę, za Waszą i naszą wolność — zespolmy swe wysiłki dla ostatecznego zwycięstwa postępu, wolności narodu żydowskiego i całej ludzkości. E. K.

JEROZOLIMA. Według doniesień ze źródeł brytyjskich, podczas napaści arabskiej na konwój żydowski u stóp góry Scopus — poległo około 40 Żydów. Po ataku arabskim na placu boju pozostały płonące szczątki samochodów i zwęglone zwłoki ludzkie. Około 20 rannych odwieziono do szpitala.

LONDYN. Donoszą z Jerozolimy, że przybył tu olbrzymi transport żywności, przywieziony na 200 samochodach ciężarowych a przeznaczony dla ludności żydowskiej.

W południowej Judei Arabowie zaatakowali 4 kolonie żydowskie. Komunikat Hagany donosi, że Arabowie wycofali się, pozostawiając na miejscu kilkudziesięciu rannych.

Przybycie Delegacji Palestyńskiej na uroczystości w Warszawie

Wczoraj samolotem z Pragi przybyła do Warszawy 7-mio osobowa delegacja palestyńska w skład której wchodzi: A. SZŁOŃSKI, A. KOWNER, I. CUKIERMAN, A. LEWINSON, ŻUCHOWICKI, UNGER i KOPYT.

Jest to pierwsza delegacja, która przybyła na uroczystości 5-ej Rocznic Powstania w Getcie Warszawskim.

W drodze znajdują się delegacje z różnych krajów m. in. z Rumunii, Jugosławii, Bułgarii, Stanów Zjednoczonych oraz wycieczka z Francji.

Witamy przybyłe delegacje serdecznym „Bruchim Habaim”.

JEROZOLIMA. Wielki Komitet Wykonawczy podał do wiadomości wczoraj wieczorem o utworzeniu tymczasowej Rady Rządowej państwa żydowskiego. Tymczasowa Rada Rządowa składać się będzie z 37 członków, przy czym zarezerwowano w niej miejsce dla delegatów arabskich.

Komisja Palestyńska oskarża Wielką Brytanię

NOWY JORK. Komisja Palestyńska O. N. Z. w raporcie dla Generalnego Zgromadzenia krytykuje Wielką Brytanię za brak współpracy i oświadcza, że w razie nieprzedsięwzięcia pilnych środków Palestyna znajdzie się w stanie chaosu. Konkretne zarzuty Komisji są następujące:

1) Odmową dopuszczenia Komisji do Palestyny przed 1 maja, 2) odmowa stopniowego przekazywania władzy, 3) uniemożliwienie zorganizowania milicji arabskiej i żydowskiej, 4) wydawanie zarządzeń finansowych i gospodarczych bez zasięgania opinii Komisji.

Innymi powodami, które, zdaniem Komisji uniemożliwiły wykonanie planu podziału w myśl zaleceń Zgromadzenia, są opór arabski i brak jakiegokolwiek bądź siły międzynarodowej dla poparcia Komisji.

NOWY JORK. — W poniedziałek odbyło się nieoficjalne zebranie członków Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Palestyny, na którym obecny był również delegat radziecki Andrzej Gromyko.

Niektórzy członkowie zebrania wysunęli propozycję, by specjalna komisja rozjemcza została wysłana do Palestyny dla przeprowadzenia rokowań o zawieszenie broni między Arabami a Żydami.

Czy wojska brytyjskie zostaną w Palestynie

WASZYNGTON, (ITA). — Odpowiadając na pytanie, czy Wielka Brytania zostanie w Palestynie po 15 maja, prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej, że sprawę tę mają rozstrzygnąć Narody Zjednoczone.

Ustąpienie J. Grynbauma z Egzekutywy

JEROZOLIMA. Członek Egzekutywy Agencji Żydowskiej Grynbaum podał się w poniedziałek do dymisji. Przyczyną dymisji była rozbieżność w poglądach z przewodniczącym Egzekutywy Ben Gurionem w sprawie żydowskiej organizacji terrorystycznej Irgun Zwei Leumi.

Obrady Wielkiego Komitetu Wykonawczego

TEL-AWIW, (kor. wł.). — W obecności 120 osób, w części przybyłych z zagranicy, rozpoczęła się zamknięta sesja Wielkiego Komitetu Wykonawczego Światowej Organizacji Syjonistycznej. Obradom przewodniczył J. Szprincak. W prezydium zasiadli ponadto: rabin Berlin, Bograczow, J. Epstein, B. Gering, M. Grosman, S. Hirsch, M. Jaari, Z. Rubaszow, Zerubawel i B. Zuckerman.

Na posiedzeniu inauguracyjnym byli obecni przebywający w Palestynie członkowie Agencji Żydowskiej.

Posiedzenie zajął J. Szprincak, który złożył hołd odważnym obrońcom jiszuwu mieszkańcom Jechiam, Tirat Cwi, Kfar Ecion i innych bohaterskich osiedli, oraz ludności żydowskiej Jeruzolimy narażonej na nieustanne niebezpieczeństwo. Przesłał on pozdrowienia wszystkim osiedlom żydowskim w Palestynie i wyraził nadzieję, że nie ulegną one w walce o swą przyszłość i o pokój ludzkości. Mówca ucieł również pamięć dyrektora Keren Hajesod L. Jaffe, który zginął podczas zamachu na gmach Agencji w Jeruzolimie. Obecni uciełli minutą milczenia pamięć poległych.

Z kolei Ben Gurion podał zebrałym szczegóły bitwy o szlak komunikacyjny Jeruzolima — Tel-Awiw, która przed kilkoma godzinami zakończyła się zwycięstwem Hagany. Zebrani w skupieniu wysłuchali tej relacji.

Przewodniczący zakomunikował zebrałym, iż sesja Wielkiego Komitetu Wykonawczego może potrwać tylko 5 dni, gdyż delegaci amerykańscy muszą wrócić do USA z powodu rozpoczynającego się w dniu 16 kwietnia Ogólnego Zgromadzenia ONZ.

Po krótkiej dyskusji nad porządkiem obrad, Ben Gurion rozpoczął swe sprawozdanie o sytuacji bezpieczeństwa. W swym referacie mówca wysunął 4 zasadnicze tezy: 1) zdecydowany sprzeciw przeciwko powiernictwu czasowemu, bądź stałemu, 2) zasadnicze przyjęcie rozejmu, który musi być jednak uczciwy i nie zawierać żadnych podstępnych intencji, 3) kontynuowanie walki o państwo żydowskie, aż do ostatecznego zwycięstwa, 4) natychmiastowe stworzenie centralnych władz żydowskich.

Omawiając sytuację bezpieczeństwa, Ben Gurion dał przegląd zmagania jiszuwu za ostatnie 4 miesiące. Podkreślił on, że Arabowie palestyńscy są systematycznie zaopatrywani w broń, a z krajów sąsiednich przetrzymują do Palestyny żołnierze uzbrojeni przez Wielką Brytanię. Znajdujący się w kraju Legion Arabski również używa angielskiej broni. Zdezorganizowana administracja palestyńska ustosunkowuje się wrogo do Żydów, utrudniając im obronę. Port Tel-Awiw nie został jeszcze otwarty dla szerokiej imigracji, a flota brytyjska blokuje brzegi Palestyny, podczas gdy przez granice lądowe przedostają się bez przeszkód bandy arabskie. Po 15 maja Żydzi znajdują się w obliczu próżni, kraj stanie otworem dla inwazji obcych państw, jeśli Żydzi nie będą mieli jeszcze własnego rządu.

„Oczywiście nie istnieje kwestia co do tego czy walczyć, czy też nie — oświadczył Ben Gurion — światowe żydostwo nie ma innego wyjścia. Nie ulegliśmy ani Muftiemu, ani Bevinowi, ani też Lidze Arabskiej. Problem stojący przed nami, nie brźmi: czy walczyć? lecz: jak walczyć, by zwyciężyć? Zwycięstwo nie jest uwarunkowane jedynie siłą militarną, lecz również siłą moralną i intelektualną. Zadaniem Wielkiego Komitetu jest — mobilizować wszystkie siły dla ostatecznego zwycięstwa“.

Ben Gurion zobrazował sytuację w Jeruzolimie i Haifie i stwierdził, że konieczne jest stworzenie naczelnych władz żydowskich, które skoncentrują w swym ręku wszelkie funkcje i zadania. Władze te zajmą się sprawami rolnictwa, przemysłu, instytucji użyteczności publicznej, pracy i wojskowości. W kraju istnieje bowiem zbyt wiele instytucji, zachodzi więc konieczność centralizacji, celem osiągnięcia jak najpozytywniejszych wyników.

Ben Gurion zdecydowanie odrzucił myśl o powiernictwie, podkreślając, że koncepcja ta oznacza obecne panowanie zamiast państwa żydowskiego. Omawiając sprawę rozejmu, mówca stwierdził, że Żydzi, którzy nie wszczęli walki, są gotowi ją przerwać, lecz muszą oni mieć pewność, że nie jest to próba zachowania status quo podstępem, dzięki któremu wojska angielskie pozostaną w Palestynie — a razem z nimi bandy arabskie.

Na popołudniowym posiedzeniu, na którym przewodniczył rabin I. Goldstein — Emanuel Newman wygłosił referat o sytuacji politycznej. Omówił on przyczyny zmiany polityki amerykańskiej, — podkre-

ślając, że decydującym czynnikiem była zastraszająca się sytuacja międzynarodowa. Zmiana polityki USA wywołała silny protest ze strony amerykańskiej opinii publicznej, która widzi w tym posunięciu zdradę, zagrażającą ONZ. Również Newman ostro potępił plan powiernictwa i stwierdził, że syjonisci amerykańscy uważają utworzenie rządu żydowskiego za jedyną godną odpowiedź na nową politykę amerykańską.

Z kolei wystąpił Kierownik Wydziału Finansowego Agencji Żydowskiej Eliezer Kaplan, który omówił sytuację ekonomiczną w świetle ostatnich zajęć. Mówca podniósł, iż wiele dziedzin ekonomiki żydowskiej ucierpiało na skutek niepokoju, wobec czego Agencja opracowała plan ubezpieczeń gospodarczych.

Następnie Kaplan omówił problemy transportu i szlaków komunikacyjnych, będących arteriami życia gospodarczego. Przystosowanie się do obecnej sytuacji na drogach, wymaga kosztownego opancerzenia wszystkich pojazdów mechanicznych.

Kaplan poruszył również sprawę zaopatrzenia jiszuwu po wygaśnięciu mandatu i podkreślił, że w przeszłości jiszuw pokrywał 50 proc. swego zapotrzebowania na żywność, 43 proc. przywożono, a tylko 7 proc. pochodziło ze źródeł arabskich. Mówca zaznaczył, że w nowych warunkach rozwinęły się nowe dziedziny przemysłu i że — ogólnie biorąc — sytuacja ekonomiczna mimo wszystko jest pomyślna. Nie ma bezrobotnych, choć jiszuw w ostatnich kilku miesiącach przyjął 13.000 nowych imigrantów.

Kaplan wniósł propozycję rozpisania pożyczki wewnętrznej w wysokości 5 milionów funtów szterlingów i zwrócił się do członków Wielkiego Komitetu Wykonawczego, by pomogli mobilizować fundusze.

TEL-AWIW (Obsl. wł.). Na trzecim posiedzeniu Wielkiego Komitetu Wykonawczego — pod przewodnictwem rab. Neufel-da — rozpoczęła się ogólna dyskusja.

Jako pierwszy zabrał głos Dr Chaim Bograczow — (Ogólni syjonisci), który nawoływał ruch syjonistyczny do jedności. Następnie wystąpił przedstawiciel Mapaj, Lewi Szkolnik, który powiedział m. in.: „Państwo żydowskie jest faktem, którego nikt nie może zakwestionować. Z chaosu, stworzonego przez mandatariusza, wyłania się rzeczywistość żydowskiej niepodległości. Najważniejsze jest nie to, co robia inni, lecz to, co czynimy — my. Dzień, w ciągu którego nie powstanie nowe osiedle, lub punkt strategiczny, jest dla nas dniem straconym“. Mówca o porozumieniu z odszczepieńcami, Szkolnik stwierdził, że zbyt dużo słów o konieczności porozumienia może tylko ośmielić irrydentę. Porozumienie takie jest możliwe tylko pod warunkiem,

że odszczepieńcy zaciągną się indywidualnie do szeregów samoobrony żydowskiej. Mówca zażądał natychmiastowego utworzenia naczelnych władz żydowskich, które de facto stanowiąby rząd żydowski.

Z ostrym przemówieniem wystąpił w imieniu Zjednoczonej Partii Robotniczej Jaakow Riffin. Oskarżył on kierownictwo syjonistyczne o brak zdolności do realnej oceny sytuacji politycznej na świecie. Uznając konieczność, iż Żydzi muszą kontynuować ofensywę polityczną w Ameryce, ostrzegł on przed zbyt dowieczaniem mocarstwom imperialistycznym i podkreślił, że należy oprzeć się o siły socjalizmu i demokracji, o państwa demokracji ludowej ze Związkiem Radzieckim na czele. Riffin zażądał utworzenia centralnego, demokratycznego ciała rządowego, opartego o reżim parlamentarny i wypowiedział się za wzmocnieniem potencjału wojskowego jiszuwu, za rozwojem ekonomiki, za wzmocnieniem imigracji i rozszerzeniem kolonizacji. Riffin ostro zaatakował rewizjonistów, popierających terrorystów i zażądał utrwalenia dyscypliny narodowej, opartej na demokratycznych instancjach jiszuwu.

Meir Grosman ostro zaatakował kierownictwo syjonistyczne i oświadczył: „Nie mamy powodu oplakiwać fiaska podziału musimy natomiast proklamować państwo żydowskie w starych granicach historycznych“.

Z dłuższym przemówieniem wystąpił przewodniczący United Palestine Appeal, dr Izrael Goldstein, który oświadczył, iż zmiana polityki palestyńskiej USA nie leży w interesach Stanów Zjednoczonych. Wielu Amerykanów wierzy, że głównym interesem narodowym USA nie jest nafta, lecz honor narodowy i prestiż ONZ — jedyna istniejąca bariera między wojną a pokojem. Goldstein stwierdził, iż żydostwo amerykańskie sprzeciwia się planowi powiernictwa, gdyż nie może ono stanowić namiastki niepodległości. Gorzkie doświadczenie nauczyło Żydów, iż nikt prócz nich samych nie będzie się troszczył o imigrację. Mówca zaznaczył, że jego zdaniem można będzie zdobyć na Ogólnym Zgromadzeniu ONZ 15 głosów, koniecznych dla uderzenia podziału. W takim wypadku Żydzi będą musieli sami zrealizować podział. Goldstein wypowiedział się za utworzeniem rządu żydowskiego w dniu 15 maja. Mówca popadł jednak w sprzeczność poruszając sprawę porozumienia z Irgunem. Nazwał on terrorystów „prawdziwym niebezpieczeństwem“ dla przyszedłego państwa żydowskiego, wypowiadając się jednocześnie za ratyfikacją porozumienia z nimi.

Imieniem Alija Chadasha wystąpił Dr S. Hirsch, który stwierdził, że nie wolno zaakceptować mniej, niż trzy zasadnicze żądania. Są nimi: swobodna imigracja, ziemia i niepodległość. Mówca potępił dzia-

łalność ekstremistów i stwierdził, że nawet w chwili obecnej, Żydzi gotowi są do porozumienia z Arabami.

Z kolei wystąpił rabin Berlin (Mizrachi). Na czwartym posiedzeniu, któremu przewodniczył Zerubawel, ogólna dyskusja ciągnęła się dalej.

W dyskusji wystąpili: B. Idelson (Mapaj), M. Erem (Zjednoczona Partia Robotnicza), Judit Epstein (Hadassa), Louis Segal (Poalej Syjon w USA) i Mosze Sneh. Dr. Sneh złożył wyjaśnienie o powodach swego wystąpienia z Agencji Żydowskiej. Stwierdził on, że czuł się osamotniony w Egzekutywie, o ile szło o ocenę sytuacji politycznej. „Obecny konflikt w Palestynie — powiedział mówca — jest dalszym ciągiem akcji eksterminacyjnej przeciwko narodowi żydowskiemu, rozpoczętej podczas drugiej wojny światowej. Decydującym faktorem w tej wojnie są nie Arabowie, którzy strzelają, lecz ci, którzy zaopatrują ich w broń i popierają ich politycznie. Oś Londyn — Waczyngton — stwierdził Sneh — dąży do trzeciej wojny światowej. Antysyjonizm i antysemityzm pochodzą z tego samego źródła. Mocarstwa, które pragną, by Franco panował nad zachodnim krańcem Morza Śródziemnego, nie życzą sobie utworzenia państwa żydowskiego na wschodnim wybrzeżu tego morza. Ci, którzy chcą odbudować Niemcy, nie chcą odrodzenia ich ofiar. Ocalenie narodu żydowskiego zależy od wyniku walki między Wschodem a Zachodem“.

Wieczorem — po krótkiej przerwie — toczyła się nadal ogólna dyskusja, której wodniczył M. Grosman. W dyskusji tej wystąpił m. in. M. Tabenkin (Zjednoczona Partia Robotnicza), który powiedział: „Palestyna stała się obecnie tym, czym Hiszpania była przed drugą wojną światową. Arabowie walczą przeciwko jiszuwowi, nie we własnym interesie. Są oni tylko narzędziem w ręku Wielkiej Brytanii. Żydzi są znacznie silniejsi, niż przypuszczają wrogowie, a zjednoczony naród wygra tę wojnę.“

Zreassumeją i odpowiedzią wystąpił Dawid Ben Gurion.

„Nasz zasadniczy program polityczny — oświadczył on — jest i pozostaje niezmienny. Filarami jego są: państwo żydowskie, współpraca żydowsko-arabska, a w dziedzinie polityki międzynarodowej — poparcie ONZ w imię pokoju i porozumienia między narodami świata.“

Postulat utworzenia państwa żydowskiego zjednał nam siły postępowe w świecie, a Żydzi nie odstąpią od tego żądania pod naciskiem sił reakcji. Państwo żydowskie jest koniecznością dla narodu żydowskiego, jest jego prawem i wolą. Fakt, że senator Warren Austin zmienił swe zdanie co do państwa żydowskiego, nie oznacza jeszcze, że naród żydowski musi zrobić to samo“.

Co się tyczy współpracy żydowsko-arabskiej, to zdaniem Ben-Guriona należy dowieść Arabom, że nie mogą zniszczyć, ani opanować jiszuwu. Wtedy stanowisko Arabów zmieni się i zaistnieje możliwość porozumienia. Wtedy myśl o współpracy żydowsko-arabskiej stanie się realną.

Omawiając zewnętrzną orientację polityczną, Ben Gurion stwierdził: „Musimy dążyć do pokoju opartego na autorytecie Narodów Zjednoczonych. Nie możemy oprzeć się ani na poszczególne mocarstwa, ani na bloki zwalczających się wzajemnie.“

Każda jednostka jest uprawniona do swych własnych poglądów politycznych, lecz naród żydowski jako całość — 11 milionów Żydów rozprószonego po całym świecie — nie może identyfikować się z tym lub tamtym światopoglądem. Ben Gurion potępił podlegaczy do trzeciej wojny światowej.

Kończąc swe przemówienie, Ben Gurion oświadczył: „Wszystkie nasze materialne, moralne i indywidualne siły — dla naszej obrony. Cały naród musi poświęcić wszystkie swe wysiłki nagłej sprawie bezpieczeństwa“.

Po Ben Gurionie wystąpił prof. Brodetzky, który szczegółowo omówił brytyjską politykę w Palestynie i stwierdził, że Wielka Brytania sprzeciwiała się nie tak podziałowi, jak utworzeniu państwa żydowskiego. Mówca oświadczył, iż żydostwo angielskie będzie zwalczało to stanowisko rządu angielskiego.

W końcu wystąpiła Golda Meirson, która zwróciła się z apelem do żydostwa światowego, by pomogło jiszuwowi w Palestynie w jego ciężkiej i decydującej walce.

Prace Komisji Komitetu Wykonawczego

TEL-AWIW, (obsl. wł.). 8 kwietnia rozpoczęły swe prace trzy komisje, wyłonione przez Wielki Komitet Wykonawczy.

Komisja polityczna — pod przewodnictwem Dra I. Goldsteina — wysłuchała szczegółowego sprawozdania Ben Guriona.

Przed komisją finansową, której przewodniczącym jest Herman Hollender, wystąpił E. Kaplan z referatem o sytuacji finansowej.

Z referatem o kwestiach organizacyjnych przed odnośną komisją wystąpił E. Dobkin.

Na posiedzeniu komisji politycznej przybyli przedstawiciele Zjednoczonej Partii Robotniczej, Jaakow Chazan i M. Bentow, mieszkańcy osiedla Miszar Haemek. Zdali oni komisji dokładny raport o 4-dniowej walce obłożonego osiedla, które zaatakowały jednostki arabskiej „armii wyzwoleniczej“, przy użyciu ciężkiej artylerii.

Sztab arabski w Ramleh wysadzony w powietrze

JEROZOLIMA, (obsl. wł.). Sztab Hasana Salame, komendanta band arabskich w okręgu Ramleh, został 5 kwietnia zaatakowany przez jednostki Hagany. Sztab mieścił się w gmachu, który w czasie wojny służył jako szkoła dla oficerów angielskich. Budynek miał trzy piętra i liczył około 150 pokoi.

Z tej bazy wypadowej kilkakrotnie atakowano komunikację żydowską, szczegó-

nie ostatni konwój żywnościowy, zdążający do Jeruzolimy. Jednostki Hagany po zwycięskiej walce, wdarły się do gmachu, bronionego przez około 100 żołnierzy irackich i wysadziły go w powietrze. W wyniku wybuchu 30 Arabów zostało zabitych, a kilkadziesiąt rannych. Wśród zabitych znajduje się kilku wyższych oficerów arabskich.

Gorąca dyskusja w gabinecie francuskim

PARYŻ (kor. wł.). Jak donoszą z kół poinformowanych, dostawy francuskich zakładów zbrojeniowych dla rządu libańskiego były przedmiotem ożywionej dyskusji na ostatnim posiedzeniu gabinetu francuskiego.

Ministrowie Rene Mayer i Jules Moch

ostro zaatakował min. obrony narodowej Teigtana, który aprobował wyżej wspomnianą umowę, nie przedstawiając jej Radzie Ministrów. Z drugiej strony, min. spraw zagranicznych Bidault bronił postępowania Teigtana. Po godzinnej dyskusji uchwalono zarządzić dochodzenie w tej sprawie.

Napad na kibuc Lehawot Habaszan

JEROZOLIMA (obsł. wł.). — 7 kwietnia o świcie szereg jednostek arabskich przekroczyło granicę palestyńsko-syryjską i w godzinach rannych zaatakowało kibuc Lehawot Habaszan (Haszomer Ha-cair) położony w okręgu Chule. Napastnicy wysadzili w powietrze mosty na drogach wiodących do osiedla, by uniemożliwić nadejście posiłków Hagany. Następnie otoczyli oni osiedle i rozpoczęli atak. Pierwsza fala napastników została odbita celnym ogniem obrońców. Potem obrońcy przeszli do kontrataku, wbijając klin w pozycje Syryjczyków i nanieśli im ciężkie straty. Nie mogli oni jednak przerwać pierścienia, otaczającego osiedle.

Za pomocą podręcznej stacji nadawczej mieszkańcy izolowanego osiedla wezwali pomoc. Tymczasem Arabowie użyli w boju ciężkich moździerzy i karabinów maszynowych. Na polu bitwy zjawili się posiłki Hagany, które — przeforsowały blota wokół jeziora Chule — zaatakowały flanki wroga. Spotkali się oni jednak z ogniem zamaskowanej baterii, obsługiwanej przez Niemców. Walka przybrała na zaciętość, gdy nad polem bitwy zjawily się samoloty Hagany, które zrzucały serię 10-kilowych bomb na pozycję baterii arabskiej. Arabowie ponieśli ciężkie straty, a w wyniku tego zamieszania jednostki Hagany przedarły się do osiedla.

W tym pierwszym dniu walk Arabowie stracili około 50 zabitych.

8 kwietnia oddziały syryjskie wznowiły ataki na Lehawot Habaszan. Przed natarciem napastnicy wysadzili w powietrze jeszcze jeden most. Atak za atakiem zlamywał się pod huraganowym ogniem obrońców.

W południe przekroczyły granicę nowe jednostki arabskie, przyłączając się do band atakujących Lehawot Habaszan. Obrońcy dzielnie trzymali się w obliczu przeważających sił wroga, a nowe posiłki Hagany niepokoiły go z flanków. Około 4-ej po południu miejscowy komendant Hagany rozkazał swym ludziom zaprzestać ognia i dopuścić Arabów na bliską odległość. Arabowie — przypuszczając, że u obrońców wyczerpała się amunicja — rozpoczęli generalny szturm osiedla. Żołnierze Hagany pozwolili im zbliżyć się do pozycji żydowskich, po czym nagle otworzyli intensywny ogień, kładąc trupem ponad 50 Arabów. Jeden członek Hagany został zabity, 2 odniosło lekkie rany.

Następnie jednostki Hagany przeszły do kontrataku, przesładując Arabów na przestrzeni kilku kilometrów. Ponieważ błotniste drogi uniemożliwiały użycie pojazdów mechanicznych, w bój rzucono jednostkę kawaleryjską Hagany. Zaatakowała ona pozycję baterii arabskiej, ukrytą na jednym z pobliskich wzgórz. Arabowie w popłochu wycofali swą artylerię. Doszło jednak do walki wręcz z niemiecką obsługą armat, która przykrywała odwrót napastników. Walki zaciągnęły się do późnej nocy.

9 kwietnia — nie zważając na ciężkie straty poniesione w poprzednich dniach — jednostki arabskie przekroczyły ponownie granicę syryjską, mając na celu okrążenie osiedli żydowskich, leżących w okolicy Lehawot Habaszan. Oddziały żydowskie przyłączyły się do kontrataku, rozbijając siły arabskie na kilka kolumn. Zdołano unieszkodliwić jedną baterię arabską, złożoną z francuskich armat. Celem ataków arabskich jest zajęcie strategicznego wzgórza, zdobytego w czasie ostatnich walk przez Żydów.

Walki trwają.

Anglo-amerykańska polityka na Środkowym Wschodzie

W artykule opublikowanym w dzienniku „Observer”, Elisabeth Monroe, znawczyni spraw Środkowego Wschodu, naświetla rolę, jaką ta część świata odgrywa w strategicznych planach anglo-amerykańskich. Autorka podkreśla, iż Grecja i Turcja oczekują od USA szczegółowo opracowanych planów wojskowych, celem zabezpieczenia swych flanków i zaplecza, — natomiast narody państw sąsiedzkich nie życzą sobie ani zawarcia sojuszków wojskowych, ani też przybycia obcej soldateski.

Od marca 1947 r., kiedy Truman przyrzekł pomoc Grecji i Turcji, polityka angielska i amerykańska na Bliskim Wschodzie była — nie licząc poważnego nieporozumienia w sprawie Palestyny — wojskowo i politycznie jednolita. Stworzyła ona tu wyraźną linię obronną. Udział Ameryki w tym systemie obronnym polegał na pomocy finansowej i na autorytecie. Wartość tego udziału zmniejszyły wątpliwości w szczerze intencji Stanów Zjednoczonych, wywołane chwiejną polityką palestyńską rządu USA. Tym ważniejszym psychologicznie staje się udział W. Brytanii w tym systemie, mimo, iż jest on mniejszy. Obecność wojsk brytyjskich na Cyprze, w Libanie, w strefie Kanalu Sueskiego i w Iraku, daje Turkom rękojmię, iż w razie potrzeby, otrzymają oni pomoc. Lecz Arabowie i Egipcjanie dopatrują się w obecności obcych „obrońców” innych, niekorzystnych dla siebie przyczyn. „Niektórzy zgadzają się na nią — pisze E. Monroe — gdyż ich państwa nie mogą

istnieć bez wydzierżawienia baz strategicznych wzamian za pomoc finansową (np. Transjordania), lecz każdy kraj arabski, który obchodzi się bez obcej pomocy, uważa żołnierzy armii europejskich za przekleństwo.

Brytyjska polityka szuka więc wyjść kompromisowych. Bevin próbował ostatnio bezskutecznie uzyskać zgodę Egiptu i Iraku na umowy, które by odpowiadały interesom Zachodu i Turcji. Kraje te nie zawarły sojuszków wojskowych, gdyż — jak stwierdza autorka — Egipt, jak kiedyś Belgia, spodziewa się zachować neutralność a Irak ma poważne kłopoty wewnętrzne.

Zachowanie pośredniej kontroli nad Środkowym Wschodem — jest nie celowe, gdyż na wypadek wojny, drogi komunikacyjne stanowią będą klucz do zwycięstwa. Cypr nie posiada portów, nie posiada ich również Cyrenaika i to samo tyczy się Dahrana, lotniska wydzierżawionego przez Ibn Sauda Stanom Zjednoczonym. Żadna z tych miejscowości nie może zastąpić wspaniale położonych i wyposażonych portów Egiptu i Palestyny, gdzie zawsze można znaleźć robotników, szukających dobrze płatnego zajęcia. Poza tym wszystkie te miejscowości leżą daleko od pól naftowych Iraku.

Mylne są nadzieje, że wytworzy się przychylna dla zawarcia sojuszków wojskowych atmosfera, jeżeli okaże się Arabom pomoc na drodze do podniesienia stopy życiowej. Nie ma jeszcze u Arabów miejscowych przywódców o dostatecznej sile intelektu, by przeprowadzić rzeczywiste a

RZĄD RUMUŃSKI SUBSYDUJE TEATRY ŻYDOWSKIE W BUKARESZCIE.

BUKARESZT (ITA). Żydowski teatr w Bukareszcie „Ikuf”, założony przez Żydowską Ligę Kulturalną, rozpoczął swą działalność wystawieniem komedii Szalom-Alejchema „200.000”. Na premierze byli m. inn. obecni minister kultury i sztuki Jon Pas, oraz podsekretarz stanu w ministerstwie wychowania, George Vasilichi.

Teatr mieści się w gmachu b. ośrodka kulturalnego „Baraseum”. Gmach ten ucierpiał poważnie wskutek działań wojennych i został odbudowany staraniem „JOINT”-u i Żydowskiego Komitetu Demokratycznego przy wydatnej pomocy rządu. Rząd przyznał również nowemu teatrowi subwencję roczną, na równi z członkami teatrami rumuńskimi.

niezbędne ograniczenie przywilejów bogaczy. Zachód musi dowiedzieć, że on — a nie tylko ZSRR — też posiada „receptę” na podniesienie stopy życiowej. Przykład przedsiębiorstw zagranicznych, występujących w charakterze pracodawców, jest wątpliwym wkładem w tym kierunku.

Kończąc swój artykuł, E. Monroe formuluje zasadnicze problemy, stojące przed W. Brytanią na Środkowym Wschodzie. Zdaniem autorki, zamiast myśleć o zawarciu traktatów wojskowych, politycy angielscy powinni wyjaśnić, czy gwarancje St. Zjednoczonych dla Turcji i Grecji są rzeczywiste, czy też mają tylko symboliczny charakter, jak gwarancje dane przez W. Brytanię Polsce w 1939 r.? Jeżeli słusznym jest to ostatnie — pisze p. Monroe — to wszystkie brytyjskie bazy wojskowe nie warte są złamanego szelaga. Jest rzeczą konieczną, by polityka państw zachodnich na Środkowym Wschodzie przyciągała młodzież, reformatorów i rewolucjonistów, zamiast zawsze stawać po stronie bogatych i dobrze sytuowanych.

Tyle pani Monroe.

Elisabet Monroe zrozumiała, że tradycyjna polityka angielska popierania władcy feudalnych i wielkich właścicieli ziemskich obecnie — w dobie rozwoju ruchów narodowo-wyzwoleńczych i społecznych wśród narodów Środkowego Wschodu — mija się z celem. Toteż radzi ona imperialistom anglosaskim, by dowiedli, że mają dobrą „receptę” na podniesienie stopy życiowej, by przyciągali na swą stronę „młodzież i reformatorów”. Czy pani Monroe rzeczywiście myśli, iż kapitaliści anglosascy, wielcy magnaci naftowi okażą zainteresowanie dla położenia mas arabskich, stanowiących dla nich jedynie obiekt wyzysku? Chodzi jej raczej o maskę imperializmu, która ułatwi mu osiągnięcie swych interesów bez liczenia się z istotnymi interesami narodów Środkowego Wschodu, dążących do niepodległości i pokoju.

Tydzień klęsk Arabów

JEROZOLIMA (ZIONIT) — Ostatni tydzień walk w Palestynie stał pod znakiem ustawicznych klęsk band arabskich.

W walce o Miszmar Haemek, w której brał osobiście udział dowódca arabskiej Armii Wyzwoleńczej, a także w walkach w czasie których Arabowie usiłowali odbić miejscowość, otwierającą drogę do Jerozolimy — nieprzyjacieli poniosł dotkliwą klęskę.

Tydzień ten zaznaczył się również niepowodzeniem dowódcy wojsk arabskich w południowej Palestynie, który zmuszony był zrezygnować z dowództwa po zniszczeniu jego głównej kwatery przez oddziały Hagany. Jeśli dodamy do tego zwycięską akcję Hagany, która zajęła byłe brytyjskie obozy wojskowe, położone przy głównym trakcie do Jerozolimy, w ten sposób zabezpieczając dostarczenie posiłków dla 100-ty sześciennej rzeszy Żydów w Jerozolimie — to otrzymamy wyrazisty obraz klęsk band arabskich w ciągu ostatniego tygodnia.

WALKI O DOSTĘP DO JEROZOLIMY.

JEROZOLIMA (ZIONIT) — Po odparciu silnego ataku Arabów na osiedle Miszmar Haemek oddziały Hagany zajęły czwartą z kolei miejscowość arabską, leżącą na centralnej magistrali, wiodącej do Jerozolimy.

SYJONISTI RUMUŃCY PROTESTUJĄ PRZECIWKO ZDRADZIE AMERYKAŃSKIEJ

BUKARESZT (ITA). Organizacja Syjonistyczna w Rumunii wysłała depeszę do Departamentu Stanu i do gen. sekr. ONZ Trygve Lie, w których ostro protestuje przeciwko zmianie stanowiska USA w sprawie Palestyny.

„Takie postępowanie — czytamy w depeszach — podważa autorytet ONZ, dodaje otuchy agresorom i stanowi groźbę dla pokoju światowego”.

Jednocześnie wysłano telegram do Agencji, wyrażającą solidarność żydostwa rumuńskiego z walczącym jiszuwem.

W niektórych rejonach Palestyny saperские oddziały Hagany wysadziły w powietrze mosty i zniszczyły drogi, paraliżując tym samym drogi komunikacyjne band arabskich.

Po wielu klęskach Arabowie skoncentrowali olbrzymie siły, składające się z przeszło 2.000 żołnierzy Armii Wyzwoleńczej i

rozpoczęli bój o kluczową miejscowość, umożliwiającą Żydom dostęp do Jerozolimy. W czasie walki Arabowie szturmowali pozycje żydowskie, posługując się artylerią najcięższego kalibru, nie zważając przy tym na ogromne straty w ludziach i sprzęcie wojennym.

Skąd Arabowie otrzymują broń?

TED-AWIW (obsł. wł.) Specjalny korespondent „Christian Science Monitor”, podając szczegóły o uzbrojeniu Arabów, pisze:

„Arabowie posiadają głównie niemiecką broń, pochodzącą z Afryki, gdzie została pozostawiona w dużej ilości przez Niemców podczas ich odwrotu. Między innymi, w ostatnim czasie Arabowie przemycili z Egiptu do Palestyny 4 niemieckie działa 88 mm, które ukryli w okolicach Hebronu. W Belem Arabowie posiadają 9 lekkich czołgów niemieckich. We wsi Bir-Arabela, w o-

kolicy Azzy znajduje się arabskie lotnisko z 4-ma samolotami typu „Messerschmidt”. Egipcjacy instruktorzy szkół arabskich lotników. Z Egiptu przemycano do Palestyny dużą ilość niemieckich karabinów. Arabowie otrzymali również dużą ilość amerykańskich automatów z transportów przekazanych Anglii na warunkach „Lend - Lease”, które W. Brytania chętnie dostarczała państwu arabskim. Te automaty zostały przemycane do Palestyny z Syrii i z Libanu.”

Korespondent podkreśla, że Żydom jest znacznie trudniej sprowadzać broń, głównie ze względu na zakaz wywozu broni z USA oraz z powodu trudności stawianych przez Anglików. Korespondent podkreśla również, iż w rękach Brytyjczyków znajduje się kontrola nad komunikacją z Palestyną drogą morską i powietrzną. Państwa arabskie zablokowały drogi lądowe, pozostawiając je do dyspozycji jedynie Arabom palestyńskim. Poza tym poważną przeszkodą dla Żydów stanowią wysokie ceny broni i amunicji na „czarnym rynku”, podczas gdy Arabowie otrzymują broń bezpłatnie z sąsiednich krajów arabskich, lub też płacą po cenach nominalnych, kupując od Legionu Arabskiego, czy też od wojsk pogranicznych, stacjonujących w Palestynie. Różnica w cenach jest bardzo duża. Jako przykład może służyć następujący fakt: Arabowie płacą za 303 naboje karabinowe tylko 18 milsów. — Żydzi natomiast płacą za te samą ilość nabojęw 70 milsów. Arabowie płacą za lekkie miotacz granatów 38 funtów, — Żydzi — 150 funtów”.

DR. M. SNEH — JEDYNE WYJŚCIE — TO WALKA.

PARYŻ (obsł. wł.) — Bawiący tu Dr. M. Sneh złożył w imieniu Zjednoczonej Partii Robotniczej następujące oświadczenie:

„Naturalna potrzeba naszej obrony obowiązuje nas do prowadzenia postępowej polityki syjonistycznej”. W związku z uchyleciem się St. Zjednoczonych od uchwały ONZ, Dr. Sneh oświadczył:

„Narodowi żydowskiemu pozostało jedynie wyjście: walka przeciwko mocnemu obywatelowi i wszystkim, milującym polską siłami w jiszuwie, w narodzie żydowskim i w świecie”.

TAJNY UKŁAD BRYTYJSKO-AMERYKAŃSKI Z LIGĄ ARABSKĄ?

TEL-AWIW (obsł. wł.) — Jak donosi radio z Bejrutu, w Kairze krąży pogłoski o tajnym układzie brytyjsko-amerykańskim z państwami Ligi Arabskiej. Powyższy układ przewiduje korzystanie państw Środkowego Wschodu z planu Marshalla oraz oficjalne uznanie przez rządy Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych Ligi Arabskiej, jako organizacji federacyjnej. Wzajemian za to, państwa arabskie mają wyrazić zgodę na politykę amerykańską w Palestynie oraz politykę brytyjską w Suda- nie.

Dziennik „Ruz-al-Josef” informuje, iż zostało osiągnięte porozumienie brytyjsko-arabskie, na mocy którego Wielka Brytania udzieli poparcia jednolitemu państwu w Palestynie, którego rząd będzie utworzony proporcjonalnie do ludności; wojska brytyjskie mają pozostać w Palestynie do uchwały ONZ, przyszłe państwo wydzierżawi Anglii bazy lotnicze i strategiczne. Jak donosi dziennik „Al Micri”, St. Zjednoczone również popierają projekt jednolitego państwa.

BOMBA PRZED MIESZKANIEM DOWÓDCY LEGIONU ARABSKIEGO

JEROZOLIMA. Arabska agencja prasowa donosi, że ubiegłej nocy wybuchła bomba w pobliżu mieszkania dowódcy Legionu Arabskiego w Amman - Glubb Paszy. Wybuch spowodował pewne szkody materialne.

Łańcuch prasowy

LICHTENSZTEJN składa zł 500 i wzywa: Sztarna, Szwalbina i Rejsfelda — Wałbrzych.

EITINGER MAJER, wzywany przez **SZTAP-LERA**, składa zł 300 i wzywa: S. Hajda, A. Burkowicz, B. Szajaka, P. Bazesa — Kraków. i S. Fischgrunda — Katowice.

ABRAMCZYK A., wzywany przez **HERSZ-KOWICZA**, składa zł 200 i wzywa Hassa Leona — Ludwikowo, pow. Kłodzko.

LEON GEWURZ, wzywany przez H. **KAMINSKIEGO**, składa zł 500.

ROSENZWEIG JUDA, wzywany przez **TENENBAUMA B.**, składa zł 500 i wzywa: Zimetbaum Maksą i Lewertów Lusię — Kraków.

KOHN IZAK — Wrocław, wzywany przez dra **JOSZPĘ**, składa zł 500 i wzywa: Kimelmana, Mildnera J., Reissa Filipa i Sagera Zygmunta — Wrocław.

Dent. **AKS MICHAŁ** — Dzierżoniów, składa zł 500.

Dent. **KALAFER N.**, wzywany przez dra **SASSA**, składa zł 500 i wzywa: dent. Markusa Łukasza — Nysa, dent. Gottfrieda Filipa — Zabrze, dent. Sussa Henryka — Legnica, dent. Mührad H. — Bytom.

GLIKSMAN JERZY — Gliwice, składa zł 1.000 i wzywa: Bronera Tobiasza — Gliwice i Ochsa — Dzierżoniów.

MIRECKI MICHAŁ — Wrocław, wzywany przez dra **ANDERMANA**, składa zł 500 i wzywa: mgra Stanisława Domaniewskiego i Poleśzaka Wilhelma — Wrocław.

ABRAHAM NEUGRESZEL — Nowy Sącz, składa zł 500 i wzywa: Knebla Mojżesza, Buksbauma Arnolda, Stoffa Mojżesza i Tarbera Leopolda — Nowy Sącz.

WAJSMAN — Żary, składa zł 300 i wzywa: Twerskiego, Gurgiela i Milchmana — Żary k/Zegania.

KRASUCKI J., wzywany przez **ENGELMANA**, składa zł 500 i wzywa Wassercuga — Łódź.

Dr **KAHANE DAWID**, wzywany przez A. **SZAPIRO**, składa zł 1.000 i wzywa mgra Bidermana Izraela — Warszawa.

DRUCKER JEZAJASZ, składa zł 1.000 i wzywa: Joela Włodawka — Warszawa, Birnsztajna Leona — Kraków, Wiecznera Dawida, mgra kpt. Sztiglitzę Naftaliego i Bialera Leibę — Warszawa.

KRANZ WILHELM, wzywany przez E. **MALENICZA**, składa zł 300 i wzywa Józefa Lewandowskiego i Juliana Stattera — Kraków.

W rocznicę zagłady getta krakowskiego

KRAKÓW. W niedzielę, dnia 11 bm w rocznicę likwidacji getta, Kraków złożył hołd pamięci tysięcy niewinnie pomordowanych ofiar barbarzyństwa hitlerowskiego. Uroczystości odbyły się na Pl. Zgody, miejscu tragicznych zbiórek Żydów, skąd droga wiodła jedynie do pieców krematoryjnych.

Po odegraniu hymnu państwowego, zabrał głos w imieniu Komitetu Obywatelskiego prezydent miasta **Dobrowolski**, który stwierdził m. in., że nowa Polska nie dopuści nigdy, by się powtórzyła tragedia getta, tragedia Majdanaka, Oświęcimia i Treblinki. Wszyscy obywatele polscy bez względu na narodowość i wyznanie stworzą nad Nysą i Odrą żelazną zaporę przeciwko nowym zakusom imperialistycznym.

Po przemówieniu prezydenta, chór robotniczy „Lutnia” odśpiewał pieśń rewolucyjną. W imieniu C.K. Żydów w Polsce przemówił ob. **Fischgrund**, po czym prezydent **Dobrowolski** w imieniu Komitetu Obywatelskiego, zarządu miasta i społeczeństwa krakowskiego dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej, a zebrani minutą milczenia uczcili pamięć tych, którzy zginęli śmiercią męczeńską w walce z okupantem hitlerowskim.

Przemawiający następnie **płk. Cimura** oddał hołd i część milionom niewinnie pomordowanych bojowników żydowskich, którzy do końca wytrwali, na posterunku w imię szczytnej hasła „Za naszą i waszą wolność”.

Uroczystość zakończyła się złożeniem pod tablicą pamiątkową wieńców, przy dźwiękach żałobnego marsza Chopina i „Roty”.

Ogłoszenia drobne

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAKUB

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, Zachodnia 41 m. 3. Tel. 140-75.

Dr **REICHER** — specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Południowa 26, godz. 2 — 7 po poł.

Lekarz dentysta

SZUCHMAN RACHELA

Choroby jamy ustnej i zębów, zęby sztuczne, korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3, tel. 140-75.

Cennik ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 15 zł. za wyraz (minimum 150 zł.). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i 1 szpalty) w miejscu przeznaczonym na ogłoszenia po zł 30. — W tekście zł 40. — Ogłoszenia zamieszczone we uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto w PKO Nr 4569. Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Więckowskiego 4/8. Skrzynka pocztowa 69. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 100 zł.

W przededniu uroczystości w rocznicę powstania w getcie

WARSZAWA (ZAP). — 8 kwietnia br. odbyła się w Centralnym Komitecie Żydów w Polsce konferencja prasowa z udziałem korespondentów zagranicznych akredytowanych w Warszawie, oraz przedstawicieli prasy krajowej. Przewodniczący CKZP poinformował zebranych dziennikarzy o przygotowaniach do obchodu 5-tej rocznicy powstania w getcie warszawskim. W akcji zbiorkowej na fundusz budowy pomnika uczestniczył cały naród żydowski. Wybitny jest udział w tej akcji Joint Distribution Committee, Żydów Ameryki Południowej oraz Żydów w Szwecji, którzy w dużej mierze pokryli koszty zakupu granitu.

Pomnik zostanie odsłonięty w terminie — dzięki wydatnej pomocy Rządu Rzeczypospolitej i wysiłkom skupiska żydowskiego w Polsce. Wśród ludności żydowskiej w Polsce zebrano na ten cel 15 milionów złotych.

W drugiej części konferencji dr. **Berman** poinformował licznie zebranych dziennikarzy o obecnej sytuacji Żydów w Polsce. Ludność żydowska w Polsce stała się prawie w całości społeczeństwem pracującym i produktywnym. Odbudowę życia żydowskiego cechuje takie samo tempo jak ogólne życie w kraju. Jednym z najważniejszych działań życia gospodarczego jest spółdzielczość żydowska. Czynnym jest 220 spółdzielni żydowskich, zatrudniających 6.000 pracowników.

Żydzi polscy, pracując spokojnie i twórczo w kraju, poczuwają się do związku z całym narodem żydowskim. Obecnie uważa skupiska żydowskie w Polsce przykryta jest do walki Żydów w Palestynie. Centralny Komitet Żydów w Polsce proklamował akcję pomocy moralnej i materialnej na rzecz walczącej Palestyny. Rezultat tej akcji przekroczył pięciokrotnie oczekiwania. Na Fundusz Pomocy Walczącej Palestynie zebrano blisko 80 milionów złotych.

W dalszym ciągu konferencji Dr. **Berman** udzielił wyczerpujących wypowiedzi na liczne pytania dziennikarzy którzy interesowali się zarówno życiem Żydów w Polsce w ogóle, jak i szczegółami obchodu rocznicy powstania. Dziennikarze wykazali wielkie zainteresowanie sprawą odmowy wiz przedstawicielom CKZwP., którzy mieli udać się do Stanów Zjednoczonych w związku z akcją budowy pomnika, oraz udziałem delegacji zagranicznych w uroczystościach kwietniowych.

Następnie obecni na konferencji udali się na teren budowy pomnika, gdzie dyr. **Kresztor** zapoznał ich ze szczegółami pomnika i stanem budowy.

WARSZAWA (ZAP). Uroczystości, które odbędą się w Warszawie w piątą rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim, rozpoczną się w niedzielę dnia 18 kwietnia i trwać będą przez dwa dni.

Dnia 18-go kwietnia o godz. 10-ej przed południem w gmachu Żydowskiego Instytutu Historycznego, ul. **Tomackie** 5 odbędzie się otwarcie Muzeum Martyrologii Żydowskiej w okresie okupacji hitlerowskiej. W tymże gmachu odbędzie się następnie otwarcie wystawy obrazów malarzy żydowskich oraz wystawy „Książki Żydowskiej”. O godzinie 4-ej po południu odbędzie się w sali „Roma” uroczysta akademia.

W poniedziałek, dnia 19 kwietnia o godz. 9.30 odbędzie się zbiórka wszystkich delegacji ze standardami i z wieńcami na placu **Grzybowskim**. O godz. 10.30 pochód ulicami getta do Pomnika Bojowników Getta (róg ulic **Anielewicza** i **Zamenhofa**). O godz. 12-ej w południe nastąpi odsłonięcie pomnika.

20-go, 21-go i 22-go odbędą się w Warszawie gościnne występy **Dolnośląskiego Teatru Żydowskiego**.

Towarzystwo „ORT“

Oddział w Łodzi

organizuje kurs

TRYKOTAZNICTWA (DZIEWIARSTWO)

Zapisy i informacje w lokalu Towarzystwa „ORT“ w Łodzi, ul. Piotrkowska 116, tel. 146-72 codziennie prócz niedziel i świąt od 9 — 14 pop.

Kronika krajowa

Chorzów. Na wezwanie CKZ w Polsce w sprawie pomocy walczącej Palestynie, wycho wankowie Domu Dziecka Żydowskiego w Chorzowie przystąpili do ogólnej akcji. W rezultacie przeprowadzonej zbiórki wśród wychowanków zebrano zł. 10.873.

W dniach 27,28, 29 marca b.r. odbył się drugi doroczny turniej tenisa stołowego o mistrzostwo Domów Dziecka Żydowskiego w Polsce oraz o nagrodę przechodnią Wydziału Oświaty CKZ w Polsce. Przy otwarciu zawodów obecni byli przedstawiciele CKZwP., W. K. Z w Katowicach oraz władz lokalnych. Po powitaniu zebranych gości oraz zawodników przez kierowniczkę D. D. ob. **Mgr. Szolder-Ulreichową** przemawiali w imieniu C. K. Z. w P. — ob. **Rappaport**, w imieniu W. K. Z. w Katowicach, przewodniczący ob. **Mgr. Rostał**, ob. **Landman** i **Sztrachman**.

Uroczyste rozdanie dyplomów odbyło się 29 marca 1948 r.

WARSZAWA. W związku z uroczystościami w piątą rocznicę powstania w getcie Warszawy, odbędzie się w stolicy Polski specjalna sesja Europejskiego Sekretariatu Światowego Kongresu Żydowskiego.

CKZwP otrzymał z londyńskiego Biura depesze, donoszące, że 15 kwietnia przybędą do Warszawy członkowie Sekretariatu z Francji ob. **Raiski** i **Silician Cohn-Derbé**.

WARSZAWA. Na zakończenie akcji zbiórki ofiar pieniężnych na fundusz pomocy Hagania wychowankowie Domu Młodzieży WKZ w Warszawie postanowili na swym zebraniu w dniu 30 marca br. zerzuci się na okres jednego tygodnia masła do posiłków, a w ciągu drugiego tygodnia obiadów mięsnych. Zoszczędzona w ten sposób suma w wysokości około 40.000 zł. zostanie wpłacona na fundusz pomocy walczącej Palestynie.

W sumie wychowankowie Domu Młodzieży WKZ w Warszawie zebrali na fundusz pomocy Hagania 240.000 zł.

W Łodzi zmarł po przebytej operacji w wieku lat 68 **Daniel Rosenzweig**, dziennikarz i założyciel przedwojennej spółdzielni wydawniczej „Unia”.

W czasie okupacji red. **Rozencweig** był czynnym współpracownikiem prasy konspiracyjnej.

KOMUNIKAT ŁÓDZKIEGO ODDZIAŁU ŻYD. INST. HISTORYCZNEGO

Osoby, którym jest znana działalność podczas okupacji **Abrahama Sochaczewskiego**, ro dem z Warszawy, a w szczególności jego zachowanie się jako „sztubowego” w bloku nr. 19 w Brzeźnie (Birkenau) w okresie od marca do maja 1943 r. — proszone są o zgłoszenie się do Żydowskiego Instytutu Historycznego, Oddział Łódzki — Łódź, ul. **Narutowicza** 32, m. 7. Sprawa jest bardzo pilna.

Zwracamy szczególnie uwagę na niniejsze ogłoszenie b. więźniów oświęcimskich z numerami od 34.000 i wyżej (**Sochaczewski** podobno sam miał nr. 34.556).

WARSZAWA. Dnia 7 kwietnia odbyło się posiedzenie Sekcji Informacji i Propagandy Komitetu uczczenia Ofiar Treblinki z udziałem wojewody warszawskiego ob. **Dury**.

W posiedzeniu udział wzięli: z ramienia KC PPR ob. **Krolikowska**, z ramienia Wydziału Kultury i Propagandy CK ZwP ob. **Birbrajer**. Główną Komisję Badania Zbrodni Niemieckich reprezentował ob. **Łukasiewicz**. Ponadto obecni byli na posiedzeniu przedstawiciele agencji prasowych. Po wymianę zdań i omówieniu spraw związanych z akcją propagandową wyłoniono komisję, która zajmie się poszczególnymi działaniami akcji propagandowej.

W ramach tej akcji zostanie wydana specjalna odezwa do ludności, do redakcji, czasopism i agencji prasowych, zostaną wysłane materiały i publikacje o obozie zagłady w Treblince. Ponadto zorganizowana zostanie konferencja prasowa celem spopularyzowania w prasie akcji uczczenia ofiar Treblinki. W rocznicę powstania w Treblince (w sierpniu) zorganizowana zostanie wielka akademia w Warszawie. W ramach audycji radiowych odbędą się specjalne słuchowiska na temat obozu śmierci w Treblince. Powzięto również uchwałę przygotowania projektu okólnika do terenowych Rad Narodowych w sprawie uczczenia pamięci ofiar Treblinki.

Z okazji zarczyn

p. **KAC FEELI**

z p. inż. **MAJERCZAKIEM BENJAMINEM**

zasiłują serdeczne życzenia

Zarząd i grono nauczycielskie Szkoły Hebrajskiej w Łodzi.

ZWOLNIENIE OD PRACY I ZNIŻKI KOLEJOWE DLA UCZESTNIKÓW UROCZYSTOŚCI.

WARSZAWA. Komisja Centralna Związków Zawodowych wyjaśniająca, że pracownicy żydowscy, którzy mają na dzień 19 kwietnia wyjechać do Warszawy, są zwolnieni w tym dniu od pracy.

Zgłoszenia w sprawie zwolnienia od pracy należy składać w miejscowych komitetach żydowskich, które winny w odpowiednim czasie przedłożyć komisjom związków spisy udających się do Warszawy pracowników instytucji państwowych.

Przybyszący na uroczystości warszawskie z prowincji korzystają ze zniżki kolejowej w wysokości 50 proc. w obie strony.

Jak wiadomo, w uroczystościach przewidziany jest udział około 5.000 uczestników z całego kraju.

SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE W PIĄTĄ ROCZNICĘ POWSTANIA W GETCIE WARSZAWSKIM.

WROCLAW (ZAP). 7 kwietnia odbyła się we Wrocławiu Konferencja poświęcona organizacji a Dolnym Śląsku obchodu piątej rocznicy powstania w getcie warszawskim. W konferencji udział wzięli przedstawiciele 38 polskich organizacji społecznych i politycznych. Powzięto uchwałę przeprowadzenia szerokiej akcji propagandowej wśród ludności polskiej D. Śląska. W ramach tej akcji odbędą się wiece, akademie, pogadanki we wszystkich zakładach pracy i instytucjach. Wyłoniony został specjalny Komitet Uczczenia Pamięci Bohaterów Getta Warszawskiego, który będzie kierował całokształtem akcji.

KATOWICE. — W związku z uroczystościami 5-jej rocznicy powstania w getcie warszawskim, odbyła się w WKZ. w Katowicach konferencja z udziałem przedstawicieli polskich i żydowskich partii politycznych oraz prasy i radia.

Przewodniczący WKZ. nakreślił przed zebranymi program uroczystości związanych z odsłonięciem pomnika, oraz omówił znaczenie rocznicy powstania.

Mówca podkreślił szczególny fakt uczczenia rocznicy w okresie, kiedy naród żydowski znów zmagają się o swą wolność i wyzwolenie w Palestynie.

Z kolei zabrali głos przedstawiciele wszystkich partii politycznych i prasy.

„Trybuna Robotnicza” i „Gazeta Robotnicza” zamieściły obszerny sprawozdanie z konferencji we wszystkich swych wydaniach.

KATOWICE. — W ramach uroczystości w związku z 5-tą rocznicą powstania w getcie warszawskim wygłosi przemówienie radiowe w sobotę dnia 17. IV, br. o godz. 14-ej przewodniczący WKZ. **Mgr. Rostał**.

Część oficjalna akademii w Katowicach będzie transmitowana 17. IV. z sali Filharmonii Śląskiej.

Protoktorat nad uroczystościami w wojew. Śląsko - Dąbrowskim objął **Wojewoda Gen. Aleksander Zawadzki**.

KOMUNIKAT

Związek Żydów Uczestników Walki z Faszyzmem — Oddział w Łodzi.

Zawiadamia się, że w związku z uroczystościami mającymi się odbyć w dniach 18 i 19 kwietnia br. w Warszawie w 5-tą rocznicę powstania w getcie warszawskim, Sekretariat Związku przyjmuje zapisy Kol. Kol., chcących brać udział w uroczystościach.

Sekretariat przyjmuje zapisy codziennie w godzinach 8—15 oraz 18—20 (w sobotę do godz. 12-ej) w lokalu WKZ., Wydział Produktywizacji.

Koszty utrzymania w okresie trwających uroczystości oraz przejazd pokrywa Zarząd Związku.

Odprawa wszystkich odjeżdżających odbędzie się w sobotę, dnia 17 bm. o godz. 16-ej, w sekretariacie WKZ., Łódź, ul. Więckowskiego 32. Stawianictwo obowiązkowe. Szczegółowe informacje w sekretariacie.

Prosimy zaznaczyć na odwrocie przekazu, że

Redaktor: **MAURYCJ WEINTRAUB**

D-026059